

Full diocesà

1 de gener del 2017

p5 —La Festa de Santa Llúcia a Navès

p6 i 7 —Centenari dels Pastorets de Folch i Torres

El sermó de la Muntanya, de Romanov

Benaurats els qui posen Pau

Avui, 1 de gener del 2017, se celebra la Jornada Mundial de la Pau, que fou instituida fa cinquanta anys per Pau VI, i la solemnitat de la Mare de Déu. Destaquem algun fragment del missatge del Sant Pare per a aquesta jornada:

«La construcció de la pau mitjançant la no-violència activa és un element necessari i coherent del continu esforç de l'Església per limitar l'ús de la força per mitjà de les normes morals, a través de la seva participació en les institucions internacionals i gràcies també a l'aportació competent de tants cristians en l'elaboració de normatives a tots els nivells. Jesús mateix ens ofereix un "manual" d'aquesta estratègia de construcció de la pau en l'així anomenat Sermó de la Muntanya. Les vuit benaurances (cf. Mt 5,3-10) tracen el perfil de la persona que podem definir benaurada, bona i autèntica. Felços els humils —diu Jesús—, els compassius, els qui treballen per la pau, i els nets de cor, els qui tenen fam i set de ser justos.

»Aquest és també un programa i un desafiament per als líders polítics i religiosos, per als responsables de les institucions internacionals i els dirigents de les empreses i dels mitjans de comunicació de tot el món: aplicar les benaurances en l'acompliment de les seves pròpies responsabilitats.»

«Maria conservava aquests records en el seu cor i els meditava»

Solemnitat de la Mare de Déu

Lectura del llibre dels Nombres

En aquells dies, el Senyor digué a Moisès: «Digues a Aharon i als seus fills: Beneïu el poble d'Israel amb aquestes paraules: "Que el Senyor et beneeixi i et guardi, que el Senyor et faci veure la claror de la seva mirada i s'apiadi de tu; que el Senyor giri cap a tu la mirada i et doni la pau." Així interposaran el meu nom a favor del poble d'Israel, i jo el beneiré.» (6,22-27)

Salm responsorial

Que Déu s'apiadi de nosaltres i ens beneeixi.
(Salm 66)

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Galàcia

Germans, quan el temps arribà a la seva plenitud, Déu envià el seu Fill, nascut d'una dona, nascut sota la Llei, per rescatar els qui vivien sota la Llei, perquè obtinguéssim ja la condició de fills. I la prova que som fills de Déu és que l'Esperit del seu Fill que ell ha enviat crida en els nostres cors: «Abbà, Pare!» Per tant, ja no ets esclau, sinó fill; i si ets fill, també ets hereu, per gràcia de Déu.
(4,4-7)

Lectura de l'evangeli segons sant Lluc

En aquell temps, els pastors anaren a Bet-Lèhem i trobaren Maria i Josep, amb el nen a la menjadora. Havent-ho vist amb els propis ulls, van contar el que els havien dit d'aquell infant, i tothom qui ho sentia es meravellava del que deien els pastors. Maria conservava aquests records en el seu cor i els meditava. Després els pastors se'n tornaren, glorificant Déu i lloant-lo pel que havien vist i sentit; tot van trobar-ho com els ho havien anunciat. Passats vuit dies, quan hagueren de circumcidar-lo; li posaren el nom de Jesús; era el nom que havia indicat l'àngel abans que el concebés la seva mare.
(2,16-21)

Festes mòbils de l'any 2017

- Dimecres de Cendra - 1 de març
- Diumenge de Rams - 9 d'abril
- Divendres Sant - 14 d'abril
- Pasqua de Resurrecció - 16 d'abril
- Pasqua de Pentecosta - 4 de juny
- La Santíssima Trinitat - 11 de juny
- Corpus Christi - 18 de juny
- Sagrat Cor de Jesús - 23 de juny
- L'Immaculat Cor de Maria - 24 de juny
- Crist Rei - 27 de novembre
- Primer Diumenge d'Advent - 3 de desembre
- La Sagrada Família - 31 de desembre

«Déu envià el seu Fill,
nascut d'una dona,
nascut sota la Llei,
per rescatar els qui
vivien sota la Llei,
perquè obtinguéssim
ja la condició de fills»

Jesús i el pessebre

Jean Hakolimana, prev.

Aquests dies el pessebre capta l'atenció de molts, creients i no tan creients. El Fill de Déu nascut en una menjadora d'animals ens ensenya fins on Déu assumeix la nostra condició humana. Tanmateix, hi descobrim una acció simbòlica molt carregada teològicament. El menjador d'animals, el bou i l'ase que la tradició hi va afegir, es fan ressò de la profecia d'Isaïes: «Un bou coneix el seu propietari, i un ase, l'estable del seu amo, però a mi, Israel no em coneix, el meu poble m'ignora» (Is 1,3). Els evangelis completen aquest ensenyament amb el primer anunci fet als pastors. Considerats dins la societat jueva com a gent poc honorada i inclinada al vici, són els únics desperts per a rebre el primer anunci de la Bona Nova.

Amb aquest gest, Déu posa un paradigma per a l'anunci de l'Evangelí. A nosaltres, sovint, en la nostra tasca evangelitzadora, els prejudicis ens acovardeixen, donant per descomptat en quins cors pot o no arrelar l'Evangelí. Perdem de vista la meta de l'evangelització: que tots els pobles vegin la salvació del nostre Déu (salm). Per això el papa Francesc ens convida a «sortir a l'encontre, buscar els llunyans i arribar a les cruïlles dels camins per invitar els exclosos» (EG, 24). Aquesta dinàmica no s'alimenta tann sols d'embranchada, sino també d'una sana paciència. Tal com continua meditant el mateix Papa, l'evangelitzador «té cura del blat i no s'amoïna per la cugula... Troba la manera que la Paraula s'encarni en una situació concreta i doni fruits de vida nova, encara que aparentment siguin imperfectes o inacabats» (EG, 24).

La imatge

Jesús, fill de Maria, no és un personatge de llegenda, sinó que, arrelat en la història d'un poble concret ple de particularismes, com la circumcisió, predicà la igualtat de tots els homes, fills del mateix Pare, no des d'un concepte abstracte d'humanitat, sinó amb una visió personalitzadora de salvació i de pau.

La circumcisió de Jesús (1433). Retaula de Verdú. Jaume Ferrer II. Museu Episcopal de Vic

Lit. hores: Setmana II

2 dilluns

—Sant Basili el Gran, bisbe (c.329-†379)
—Sant Gregori Nazianzè, bisbe i doctor (c.329-†c.390)
1 Joan 2,22-28 / Salm 97 /
Joan 1,19-28

3 dimarts

—El Santíssim Nom de Jesús
—Santa Genoveva, verge (ss.III-IV)
—Sant Daniel màrtir (†168)
1 Joan 2,29-3,6 / Salm 97 / Joan 1,29-34

4 dimecres

—Santa Àngela de Foligno (†1309)
—Sant Rigobert, bisbe (†749)
—Sant Eugeni, màrtir
1 Joan 3,7-10 / Salm 97 / Joan 1,35-42

5 dijous

—Sant Telèsfor (†136)
—Sant Simeó, monjo (ss.IV-V)
—Santa Emilian, verge (s.VI)
1 Joan 3,11-21 / Salm 99 / Joan 1,43-51

6 divendres

—Epifania del Senyor. Sants Gaspar, Melcior i Baltasar
Isaïes 60,1-6 / Salm 71 / Efesis 3,2-3a.5-6 / Mateu 2,1-12

7 dissabte

—Sant Ramon de Penyafort, prevere (1175-1275)
1 Joan 3,22-4-6 / Salm 2 /
Mateu 4,12-17.23-25

8 diumenge

—El Baptisme del Senyor / Cicle A
—Sant Severí, laic (c.410-†482)
—Isaïes 42,1-4.6-7 / Salm 28 / Fets 10,34-38 / Mateu 3,13-17

Eucaristia solidària amb recollida de joguines i material escolar a Tàrrrega

Josep Castellà

En la celebració del tercer diumenge d'Advent, a la missa major de les dotze del migdia de la parròquia de Santa Maria de l'Alba, tingué lloc la tradicional recollida solidària de joguines i material escolar a benefici de les moltes activitats que desenvolupen a la ciutat Càritas Parroquial i l'Assemblea de la Creu Roja Urgell a Tàrrrega.

La missa fou presidida pel rector i arxiprest de Tàrrrega, Mn. Josep Maria Vilaseca, acompanyat del diaca Joan Novell, amb l'assistència dels nens i nenes del Catesplai i els seus

catequistes. En l'homilia Mn. Vilaseca, entre altres coses, assenyala la importància de tots aquells feligresos que presen la seva col·laboració en els múltiples serveis a la parròquia, i de la necessitat de la nostra pròpia formació cristiana.

Feren les pregàries un grupet d'infants de la catequesi, i en les ofrenes, una representació del Catesplai lliurà joguines i material escolar recollit en aquesta missa solidària. Al final tothom compartí un petit refrigeri de germanor preparat per l'equip d'acolliment de la parròquia.

Celebració a les Sagrmentàries de Berga

El dia 12 de desembre fou la festa de la Mare de Déu de Guadalupe, patrona de Mèxic i de Llatinoamèrica.

A la missa de les set del vespre, que Mn. Marc Majà va presidir a l'església de les Sagrmentàries, es va celebrar aquesta advocació mariana.

El motiu d'aquesta celebració a Berga és que a la comunitat hi ha algunes monges procedents de Mèxic i la congregació de les Adoratrius Perpètuas del Santíssim Sagrment té molta presència en aquell país.

Al presbiteri s'hi va col·locar un quadre amb la imatge de Nostra Senyora de Guadalupe i els cants d'entrada i comiat foren típics d'aquesta advocació.

Informa: Montserrat Coll

La festa de Santa Llúcia a Navès

Ramon Clotet, prior de Navès

Santa Llúcia és la tercera festa local de la parròquia de Navès. La primera és Santa Margarida, la patrona; la segona, la Mare de Déu del Roser, quan es fa la festa major, i la darrera, Santa Llúcia, que se celebra el segon diumenge de desembre, data actual de la fira, i també el dia 13 de desembre, commemoració de la santa.

Enguany, el repic de la campana va iniciar la missa solemne del diumenge, celebrada per Mn. Enric Bartrina, que va acollir unes dues-centes persones tot gaudint de la presència del benivolgut Mn. Ramon Alsina, convallescent d'una malal-

tia, que els va honorar amb la seva visita inesperada. Al final es féu la veneració de la relíquia, mentre es cantaven els goigs de la santa amb acompanyament musical per l'organista Jordi Xandri i la presència de la priora de Santa Llúcia.

El dimarts dia 13 una quarantena de fidels es van reunir per celebrar santa Llúcia en el seu dia, presidint la missa Mn. Florenci Cases, amb l'assistència de la treballadora apostòlica Teresa Valero, recentment nomenada pel senyor bisbe per a tenir la cura pastoral d'aquestes parròquies. En acabar, tingué lloc el cant dels goigs i la veneració de la relíquia.

Pròximes conferències a la diòcesi

«La llibertat religiosa en la Catalunya que estem construint: què hem de defensar els cristians en el procés constituent?» Amb aquest títol es portarà a terme a la diòcesi una mateixa conferència en diferents indrets.

El dia 9 de gener, a l'edifici parroquial de Tàrraga, a càrrec d'Eduard Ibáñez, director de Justícia i Pau de Barcelona. El dia 11 de gener, a la Biblioteca Municipal de Solsona, a càrrec de Carles Armengol i Marcel·lí Joan, dirigents del Grup Sant Jordi. El dia 16 de gener, al Centre Parroquial Sant Salvador de Súrria, a càrrec de l'esmentat Eduard Ibáñez. El dia 23 de gener, a la sala d'actes del Casal Parroquial de Cervera, a càrrec dels esmentats Carles Armengol i Marcel·lí Joan. Més endavant, el mes de febrer, tindrà lloc també aquesta xerrada al Teatre Patronat Parròquia de Berga. Anirem informant.

Totes les conferències seran a 2/4 de 9 del vespre.

Els pastorets de Calaf

Centenari dels Pastorets de Josep Maria Folch i Torres

Redacció

Els Pastorets són un dels més genuïns exponents de la cultura popular al nostre país. Aquestes representacions tan tradicionals als pobles i ciutats de Catalunya han excedit l'àmbit religiós primer, i espectacle després, per a esdevenir moltes vegades senyes d'identitat del lloc on es representen. També han estat històricament una escola de teatre on han debutat molts dels actors i actrius del nostre país.

Els antecedents

Els Pastorets tenen el seu origen en les representacions medievals que se celebraven a l'interior de les esglésies el dia de Nadal, sobretot de la Missa de Matines que més tard esdevindria la Missa del Gall. Per a trobar els primers textos de Pastorets ens hem de situar en el segle XVIII, tot i que en català ja coneixem un text del segle XVII d'origen rossellonès: «Relació dramàtica de la Nativitat del Fill de Déu». A Catalunya durant el segle XVIII tenim notícies diverses de representacions de Pastorets.

Els Pastorets editats a Catalunya més antics que es conserven són «Los pastorcillos en Belén o sea el Nacimiento de Jesucristo», impresos a Igualada l'any 1844, tot i que existeix un text anterior, «Els Pastorets», d'Ignasi Plana, editat a Barcelona en 1799, però del qual desconeixem el contingut. Sí que tenim, en canvi, el text «La infància de Jesucrist o els Pastorets en Betlehem», de Joan Piquet, imprès en

1871. Malgrat la popularitat de les representacions de Pastorets, serà a partir del text de Mn. Miquel Saurina, editat l'any 1887, que aquestes representacions es fan presents arreu del territori català a través de la xarxa de centres catòlics existents.

L'autor

Josep Maria Folch i Torres (Barcelona, 1880-1950) és un dels autors més llegits de la literatura catalana de la primera meitat del segle XX. Escriptor prolífic, va conrear la novel·la, la poesia i el teatre, i també va col·laborar en nombroses publicacions. Immers en els cercles catalanistes, va especialitzar-se en la literatura infantil i juvenil. Va ser, de 1910 a 1938, l'ànima del setmanari per a la mainada «En Patufet». Per als joves, va fundar la col·lecció de novel·les «Biblioteca Gentil» (1924). Amb molt d'èxit, va estrenar diverses peces teatrals, com ara «Els Pastorets» (1916), «La xinel·la preciosa» (1918) o «La Ventafocs» (1920).

Petita història

A les acaballes de 1916, la Junta d'Espectacles del Coliseu Pompeia de Barcelona, propietat dels pares caputxins, va encarregar a Josep Maria Folch i Torres d'escriure uns Pastorets més moderns. L'èxit de l'estrena de «Els Pastorets o l'adveniment de l'infant Jesús», pel Nadal d'aquell any, va ser total. Fins a 1935, l'obra es va representar gairebé cada any.

La guerra civil va representar una pausa dolorosa per a aquestes representacions, perquè en els primers temps es van veure proscrius per la seva essència religiosa i un cop acabat el conflicte van patir la prohibició de la llengua catalana. A partir de 1946, per fortuna, l'original català va tornar als escenaris. D'aleshores ençà, ha estat present en tots els Nadals dels catalans.

Fites

Des de l'estrena en 1916, amb direcció escènica d'Ermengol Goula i Francesc Llano, i la reestrena en 1918, sota la batuta d'Enric Giménez, els Pastorets de Josep Maria Folch i Torres es van estendre arreu del país. Molts actors hi han fet les primeres armes: Josep Maria Pou, Joan Font, Lluís Homar, Lloïl Bertran, Toni Albà, etc. Entre els muntatges professionals contemporanis destaquen els dirigits per Esteve Polls, Pau Garsaball, Maria Aurèlia Capmany, Frederic Roda i Ester Nadal. Versionada de mil i una maneres, Quim Monzó en va confegir una adaptació molt lliure per a TV3 (1984).

Ressò

Els Pastorets de Josep Maria Folch i Torres s'han convertit en la manifestació escènica més popular i viva del calendari festiu actual. Des de la represa de 1946, es representen per Nadal en més de setanta pobles i ciutats de Catalunya i Andorra. En la preparació i l'escenificació de l'obra hi intervenen, en un gran esforç col·lectiu, milers de persones d'orígens i edats diversos. Escola de formació en les arts escèniques, molts professionals hi han participat en algun moment o altre de la seva trajectòria. Al seu torn, són desenes de milers els espectadors que, any rere any, en gaudeixen i s'hi emocionen.

On es fan?

Als nostres bisbats els trobem a Cervera, Berga, l'Atmella de Merola, Igualada, Calaf, Balsareny, Manresa, Súria, Navarcles, Sant Vicenç de Castellet, Santpedor, Cardona, Sant Hipòlit de Voltregà, Sant Quirze de Besora i Ripoll. Més informació a: www.pastoretsdecatalunya.cat

La Dita

«Tenir les orelles a cal Ferrer»

Sebastià Codina, prev.

D'abans, a les ferreries, amb les fornals enceses i els cops de mall a l'enclusa, hi havia una fressa de mil dimonis. Els qui treballaven enmig d'un soroll tan estrident es veien obligats a cridar fort per entendre's una mica. Jesús parlava d'escoltar la Paraula de Déu i fer-ne cabal. I comentava festivament: «Qui tingui orelles que les faci servir...»

D'orelles en parlen els adagis. Els agressius «escalfen les orelles» o «treuen la son de les orelles». Quan un no vol escoltar «fa un vent que no se sent res». També és agradable escoltar els qui «ens afalaguen» i ens fan la gara-gara o fem el sord quan algú «ens canta les quaranta». L'Escriptura diu: «Tant de bo que escoltéssiu la veu de Déu i no enduríssiu els vostres cors.»

Glossa

No violència

Xavier Novell, bisbe de Solsona

Avui fa 50 anys de la primera Jornada Mundial de la Pau, instituïda pel beat Pau VI en plena guerra freda. El papa Francesc, en el missatge d'enguany, citant aquell primer missatge, conclou: "impressiona l'actualitat d'aquestes paraules, que avui són igualment importants i urgents com fa cinquanta anys". I ell ho signava el dia 8 de desembre passat, abans de la cruelíssima i dramàtica conquesta d'Alep, dels angoixants atemptats de Berlin i Ankara. Nosaltres hi podríem afegir: enmig de colpidors assassins a casa nostra –una dona gran en una de les nostres parròquies a mans d'un veí pertorbat, l'assassinat que un periodista rellevant va perpetrar contra la seva esposa...!

El Papa fa una crida a la no violència activa com estratègia única i real per a la construcció d'una pau justa i duradora. Desemmascara totes les intervencions armades, totes les repressions violentes, totes les accions de força, fins i tot en el si de les famílies, com a camí per assolir la pau.

Tots ho sabem: la violència engendra violència. La ira pròpia encén la ira de l'altre i el seu apaivagament per la vida de la força engendra aquell ressentiment i esperit de venjança que alimenta sense fi les violències i les injustícies del futur.

El Papa no es queda en consideracions sobre una ètica política fonamentada en la no-violència activa, sinó que invita a tots i cadascun de nosaltres a ser artesans de pau. Mostra que l'origen de tota violència es troba en el cor de cada persona i, per tant, la llar familiar és l'obrador de la pau, fins i tot de la pau mundial: "la família és l'espai indispensable en el qual els cònjuges, pares i fills, germans i germanes aprenen a comunicar-se i a cuidar-se els uns als altres de manera desinteressada, i on els desacords o, fins i tot, els conflictes han de ser superats no amb la

força, sinó amb el diàleg, el respecte, la recerca del bé de l'altre, la misericòrdia i el perdó".

Tots, aquestes festes, ens asseiem a taula amb la família més propera. Alguns heu sentit de nou la punxada de no parlar-vos amb els germans des de la mort dels pares. No pocs heu reviscut el dolor del divorci propi o dels pares. Sabem prou bé si el diàleg de sobretaula sobre temes d'actualitat genera una escolta serena i amorosa o bé un contrast crispant i conflictiu. Com diu el Papa: "les polítiques de no violència han de començar dins dels murs de casa per després estendre's a tota la família humana". Per això, fem nostra la seva crida: "el 2017, comprometem-nos amb la nostra pregària i acció a ser persones que apartin del seu cor, de les seves paraules i dels seus gestos la violència, i a construir comunitats no violentes, que tinguin cura de la casa comuna".

Que aquestes meves paraules no us estalviïn, al contrari, us estimulin a llegir aquest bonic i comprometedor missatge. Us l'hem penjat a la web en català.

